

12 / 2024

N° 38

RAJNY
KULTURY
grudzień
ISSN 2720-2259

Emocjonalne powroty

Kamilla Baar w nowej produkcji Teatru Małego

TYCHY ✓ DOBRE MIEJSCE

weź mnie ze sobą!

BEZPŁATNY tyiski miesięcznik kulturalny

Słowem wstępu

Przed nami ostatni miesiąc roku i pozostaje już tylko postawić ostatnią kropkę w kalendarzu kulturalnym 2024. Był on niezwykle bogaty, pełen wydarzeń na najwyższym artystycznym poziomie – niektóre z nich przypominamy w podsumowaniu roku na sąsiedniej stronie. Przed nami grudniowy repertuar; raczej lekki, świąteczny i sylwestrowy, co nie znaczy, że pozbawiony głębszej treści. Jak mówi Kamilla Baar w wywiadzie, który znajdziecie na stronach 4–5, to właśnie poczucie humoru jest tym, co pozwala z godnością przejść przez życiowe kryzysy. Tego poczucia humoru i umiejętności spojrzenia na życie z dystansem życzymy Państwu na święta i w nowym roku.

W świąteczny nastrój z pewnością wprowadzi nas Tyski Jarmark Bożonarodzeniowy, który odbędzie się w tym roku po raz szesnasty. Oprócz koncertów gwiazd, które tradycyjnie zaprezentują swoje interpretacje kolęd i świątecznych piosenek (patrz strona 8), będą oczywiście kramy z rękodziełem i smakołykami, karuzela, animacje i warsztaty dla dzieci, a także świąteczne gotowanie z Remigiuszem Rączką. Jednym słowem wszystko, co na świątecznym jarmarku znaleźć się powinno. Na świąteczne warsztaty rękodzieła zapraszają w grudniu także Muzeum Miejskie i Klub Wilkowyje MCK. W klubie odbędzie się też musicalowy spektakl dla dzieci *Elfy trzy* Teatru Kultureska z Krakowa. Z kolei w Teatrze Małym będzie można zobaczyć świąteczną klasykę – spektakl *Dziadek do orzechów* w wykonaniu polskiego zespołu baletowego Królewski Balet Klasyczny.

Ale ponieważ nie tylko choinką i dzwoneczkami żyje człowiek (nawet w grudniu), w naszym grudniowym kalendarium znajdziecie też propozycje całkowicie niezależne od magii świąt. Chociażby ostatni w tym roku koncert w Mediatece, podczas którego klar-necista Waław Zimpel wraz z orkiestrą AUKSO zabiorą słuchaczy w zaskakujący i nieoczywisty świat muzyki.

Oddajemy w Wasze ręce grudniowy numer „Ram Kultury” i życzymy spokojnych i pełnych dobrej energii świąt Bożego Narodzenia. Do zobaczenia w styczniu 2025!

Sylwia Witman

Wydawca: Miejskie Centrum Kultury w Tychach, ul. Bohaterów Warszawy 26, 43-100 Tychy, tel. 32 438 20 61, e-mail: redakcja@mck.tychy.pl **Redaktor naczelna:** Sylwia Witman, e-mail: ramykultury@kultura.tychy.pl **Zespół:** Daria Gawrońska, Agnieszka Lakner, Małgorzata Król, Justyna Stolfik-Binda **Korekta:** Agnieszka Tabor **Layout:** Aleksandra Krupa i Bartek Witański Blank Studio, Marcin Kasperek KlarStudio **Skład i łamanie:** Marcin Kasperek KlarStudio **Druk:** Drukarnia AAPrint, Mikołów **Nakład:** 3000 egz. **Foto na okładce:** Błażej Baar

Stan przepływu

TERAZ GRAMY

Muzyczne uniwersum Waława Zimpla to przestrzenie, które zawieszają czas, oraz utwory, które hipnotyzują, w które się wpada i daje się nieść falom ambientu i nienachalnej improwizacji.

Waław Zimpel w swojej twórczości łączy elementy jazzu, polskiej muzyki ludowej, klezmerskiej i muzyki Bliskiego Wschodu, zaciera skrajne granice pomiędzy gatunkami i stylami, aż do całkowitego ich wyeliminowania. Na tę umiejętność zwrócił uwagę recenzent „New York Times”, nazwał go kiedyś „muzycznym kameleonem”. Co jednak szczególnie wyróżnia muzyczne uniwersum Zimpla spośród współczesnych twórców?

Chociaż odebrał klasyczne wykształcenie w zakresie gry na klar-necie, to porzucił tradycję i klasykę na rzecz szukania i tworzenia nowych terytoriów dla swojego instrumentu. W utworze *Ebbing in the Tide* Zimpel eksploruje możliwości ambientu, charakteryzującego się odejściem od linearnie rozwijanej linii melodycznej na rzecz „plam dźwiękowych” i swobodnej formy kompozycji. Ze statecznie i powściągliwie rozwijanej narracji muzycznej wyłaniają się kolejne warstwy, przynoszące nowe motywy, myśli i elementy muzycznej układanki.

Ebbing in the Tide został napisany na klarnet altowy z elektroniką i nagrany w 2020 roku na płycie wytwórni Tak Picture. Dwa lata później, na zamówienie festiwalu Auksodrone, twórca przygotował wzbogaconą wersję utworu na klarnet altowy i orkiestrę smyczkową. Fakturę kompozycji rozszerzył o brzmienia smyczków orkiestry AUKSO.

Zimpel zdobył rozgłos, gra free jazz z absolutną światową czołówką tej sceny. Przełomem w jego karierze była wydana w 2016 roku solowa płyta *Lines*, na której sięgnął po instrumenty elektroniczne – w tamtym czasie jego nową fascynacją. Od tego momentu jazzowe kluby zamienił na najważniejsze festiwale muzyki elektronicznej na świecie i wspólne projekty z wiodącymi twórcami współczesnej elektroniki, takim jak James Holden, Shackleton czy Forest Swords. Również w 2016 roku został wyróżniony Paszportem „Polityki” w kategorii Muzyka popularna 2016.

Z muzyką Waława Zimpla warto spotkać się na żywo. Będzie to możliwe 14 grudnia o godz. 19.00, w tyskiej Mediatece podczas ostatniego w tym roku koncertu z cyklu AUKSO MODERN.

Agnieszka Lakner

MIEJSKIE CENTRUM KULTURY W TYCHACH
ul. Bohaterów Warszawy 26
43-100 Tychy
32 438 20 61
kultura.tychy.pl

AUKSO — ORKIESTRA KAMERALNA MIASTA TYCHY
al. marsz. J. Piłsudskiego 16
43-100 Tychy
32 479 19 50
aukso.pl

MUZEUM MIEJSKIE W TYCHACH
pl. Wolności 1
43-100 Tychy
32 327 18 20
muzeum.tychy.pl

TEATR MAŁY W TYCHACH
ul. ks. kard. A. Hłonda 1
43-100 Tychy
32 227 20 67
teatrmaly.tychy.pl

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W TYCHACH
al. marsz. J. Piłsudskiego 16
43-100 Tychy
32 227 04 54
mbp.tychy.pl

Za nami bardzo udany rok w kulturze

WYDARZYŁO SIĘ

W ostatnim w tym roku numerze „Ram Kultury” zapraszamy na krótkie podsumowanie wydarzeń kulturalnych ostatnich jedenastu miesięcy.

Rok 2024 był to rok wielkich jubileuszy. Miejska Galeria sztuki OBOK świętowała trzydziestolecie istnienia. Z tej okazji przez cały rok mogliśmy oglądać wystawy indywidualne tyskich twórców o niekwestionowanym dorobku, a jubileusz rozpoczęła zbiorowa wystawa tyskiego środowiska artystycznego, na której, obok młodych twórców, swoje prace zaprezentowali artyści pamiętający początki galerii: Elżbieta Kuraj, Ireneusz Botor, Janusz Karbowniczek czy Stanisław Mazuś.

W listopadzie odbyły się 50. Tyskie Spotkania Teatralne, najstarszy tyski festiwal i jeden z najstarszych festiwali teatralnych w kraju. Jego istotą są oczywiście pokazy konkursowe. Impreza od lat przyciąga najciekawsze zjawiska polskiej sceny niezależnej i offowej. Jednak tłumy widzów czekają też na spektakle mistrzowskie. W tegorocznej, jubileuszowej edycji publiczność mogła oglądać na scenie m.in. Daniela Olbrychskiego, Krysztynę Jandę, Olgierda Łukaszewicza czy Emilię Krakowską. Ten festiwal to prawdziwy rarytas dla miłośników teatru. Warto dodać, że 50. TST odbyły się w odnowionej przestrzeni Teatru Małego. Budynek został oddany do użytku we wrześniu po trwającym półtora roku remoncie i po termomodernizacji. Pamiętamy, że nawet przed powrotem do macierzystej siedziby Teatr Mały nie zwalniał tempa, prezentował w pierwszej połowie roku dwie premiery, oparte na dziełach literackich z kanonu lektur szkolnych. Reżyserkom tych spektakli (Alinie Moś, Anieli Kokoszce i Paulinie Gíwer-Kowalewskiej) udało się wydobyć współczesne, uniwersalne i głębokie treści, czytelne dla widzów w każdym wieku. Mowa tu o *Latarniku* i *Psie, który jeździł koleją*.

Nieco skromniejszy jubileusz, bo „zaledwie” 10. edycję obchodził w tym roku także Festiwal Teatrów Niezależnych Andromedon, który od dekady wprowadza w przestrzeń Tychów teatr uliczny. Odbyły się również inne tyskie festiwale, z których miasto słynie od lat wśród koneserów i miłośników różnych gałęzi sztuki i muzyki: Śląska Jesień Gitarowa, Tyskie Wieczory Kolędowe, Auksodrone, Festiwal Monodramu MoTyF, Tyski Festiwal Performance, Rock na Plaży (który zbiegł się z jubileuszem trzydziestolecia działalności zespołu Cree), a także Tyski Festiwal Słowa LOGOS Fest. Ta ostatnia impreza miała nawet dwie odsłony: wrześniowy LOGOS Gombrowicza, czyli tyskie obchody roku mistrza z Małoszyc, oraz 11. edycję festiwalu poświęconą twórczości Jacka Cygana, z jego osobistym udziałem.

Muzeum Miejskie w Tychach rozpoczęło rok znakomitą wystawą *Tyski Klub Fotograficzny KRON. Śląsk 1978–1983* ukazującą dorobek tego kolektywu. Była to pierwsza wspólna wystawa tej grupy od 1983 roku, czyli jej rozwiązania czterdzieści lat temu. Dopełnieniem ekspozycji była

foto: Artur Pławski, Muzeum Miejskie w Tychach

publikacją, która otrzymała szereg nagród i wyróżnień, m.in. w konkursie Fotograficzna Publikacja Roku 2024 czy nominację do Photo Book of the Year 2023 w ramach Grand Press Photo 2024 (książkę w formacie pdf można pobrać ze strony internetowej muzeum). Wśród tegorocznych projektów tyskiego muzeum była też bardzo interesująca wystawa *Stella – niezaistniałe osiedle przyszłości*.

Jeśli chodzi o wystawy, nie sposób nie wspomnieć o Tichauer Art Gallery. Ta prywatna instytucja zaprezentowała w tym roku twórczość m.in. Marca Chagalla i Pabla Picassa. Natomiast jeśli chodzi o wydarzenia muzyczne, poza Śląską Jesienią Gitarową i Festiwalem Auksodrone, przez cały rok w Mediatece gościli i wspólnie z orkiestrą AUKSO koncertowali znakomici instrumentalisci, eksperymentujący z różnymi gatunkami muzycznymi: pianista Marcin Masecki ze swoimi interpretacjami utworów Mozarta, Kasia Moś w repertuarze Karin Stanek czy DJ i producent Szymon „5cet” Padoł z projektem ElectroKilar.

Niesłabnącym powodzeniem cieszyły się w tym roku organizowane przez Miejską Bibliotekę Publiczną spotkania z cyklu *Tury Kultury* (ich gośćmi byli, m.in.: Krzysztof Zanussi, Jolanta Fajkowska, Dorota Segda, Jacek Romanowski, Joanna Szczepkowska, Marcin Wyrostek, Józef Skrzek czy Olgierd Łukaszewicz) oraz cyklu *Portrety literackie* (Tomasz Jastrun, Anna Cieplak, Jerzy Ilg, Cezary Harasimowicz i wielu innych). Łącznie wzięło w nich udział ponad cztery tysiące osób.

Oprócz cyklicznych imprez mieliśmy w tym roku bogactwo innych wydarzeń, jak choćby koncert Michała Czachowskiego z projektem India Lucia, znakomite letnie koncerty plenerowe czy widowisko multimedialne w kościele Ducha Świętego, podczas którego dzięki technologii „uzupełniono” polichromie Jerzego Nowosielskiego o niezrealizowane fragmenty (według szkiców artysty). W ramach Tyskich Inicjatyw Kulturalnych przestrzeń miejska wzbogaciła się o nowy element – neon przedstawiający irys, ulubiony kwiat architekta i projektanta Tychów Kazimierza Wejcherta.

Tychy nie są samotną wyspą. W każdym numerze naszego miesięcznika w cyklu *Poza Ramy* przypominamy o tym, że tyska oferta kulturalna jest fragmentem większej całości. Jesteśmy częścią Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, w której działają znakomite instytucje kultury, jak NOSPR, Opera Śląska, Muzeum Śląskie, Teatr im. St. Wyspiańskiego, Teatr Zagłębia, Filharmonia Śląska, znakomite teatry w Chorzowie, Zabrze czy Gliwicach. Oferta tyskich instytucji kultury jest wartościowym uzupełnieniem propozycji z całego regionu, a wiele projektów artystycznych, z których w naszym mieście jesteśmy dumni, nie udałoby się, gdyby nie współdziałania z podmiotami z terenu całej metropolii. Trzymamy kciuki za dalszą owocną współpracę i kolejne znakomite projekty. Za nami bardzo udany rok w kulturze. Nic nie wskazuje na to, by nadchodzący miał się okazać gorszy.

Sylvia Witman

Z humorem gram na czułych strunach

ROZMOWA Z KAMILLĄ BAAR

30 grudnia na scenie Teatru Małego w Tychach odbędzie się premiera *Seksu dla opornych* – komedii o szukaniu bliskości w małżeńskim kryzysie. To spektakl, który bawi, wzrusza i skłania do refleksji – idealny na zakończenie roku. W roli Alicji, mierzącej się z rutyną w związku, wystąpi Kamilla Baar. Z aktorką rozmawiamy o sentymencie do rodzinnego miasta, przygotowaniach do roli i sile humoru w poruszaniu trudnych tematów.

Spotykamy się w związku z nadchodzącą premierą spektaklu *Seks dla opornych*, produkowanego przez Teatr Mały. Autorką scenariusza jest Michelle Riml, a za reżyserię odpowiada Adam Sajnuke. Wcielasz się tam w rolę Alicji, kobiety w średnim wieku, na skraju kryzysu małżeńskiego. Na scenie towarzyszy Ci Paweł Drzewiecki – to już kolejny projekt Teatru Małego, przy którym współpracujecie.

Ta współpraca zaczęła się od realizacji spektaklu *Ginczanka. Żar-Ptak/Fire-Bird*, który współprodukowałam. Wtedy poznałam Pawła Drzewieckiego, który dopiero objął stanowisko dyrektora. On, oprócz tego, że gościł nas z tym przedstawieniem, które zresztą zostało wspaniale przyjęte w Tychach, zorganizował spotkanie ze mną po spektaklu. Od razu poczuliśmy, że działamy na wspólnych falach – mamy podobne poczucie ważności, humoru i dystans do wielu spraw... To dla mnie wzruszające, bo Tychy to moje miasto. Jestem dumna, że to miejsce ma teatr i jeden z najstarszych festiwali teatralnych w kraju. Chciałabym, żeby ludzie o Tychach słyszeli, bo w środowisku artystycznym są one dobrze znane! Każdy tu „z czymś kiedyś był” – czy to na którymś z festiwali, czy z przedstawieniami mistrzowskimi.

Teatr Mały jest kolebką Twojej przygody z aktorstwem, a potem również kariery. Jak Ci się wraca tutaj, do siebie – tak naprawdę? Podchodzisz emocjonalnie do tych powrotów?

Bardzo! Bardzo emocjonalnie podchodzę do tych powrotów. Przede wszystkim dlatego, że moi rodzice wciąż tu mieszkają i prowadzą przedszkole, zostali tu także moi przyjaciele, moi nauczyciele z Czwórki. Odszedł mój mentor, Pan Zbyszek Skorek, ale o nim się po prostu nie da zapomnieć. To człowiek, po którym pamięć nigdy nie umrze... Tychy są ciągle bardzo bliskie mojemu sercu i bardzo się z tego cieszę. Obserwuję, jak miasto pięknieje. Mam wrażenie, że Paweł sprawił, że teatr i jego otoczenie kwitnie, że jest pełne życia, interesujące. Więc z jednej strony to sentymenty i emocje, a z drugiej – poczucie obowiązku. Chciałabym, żeby ta premiera przyniosła ludziom mądrą rozrywkę. Przyjeżdżałam tu z różnym repertuarem, w tym również bardzo trudnym, a to będzie spektakl, który ma nas wszystkich podnieść na duchu i przypomnieć o kluczowych wartościach, kiedy jest się z kimś w relacji.

Spektakl jest hitem na skalę światową, wystawiany był dotąd w wielu teatrach w Polsce i na świecie. Co według Ciebie sprawia, że wciąż przyciąga rzesze widzów?

Myślę, że ten temat jest bardzo uniwersalny – relacja pary po dwudziestu pięciu latach bycia razem. To moment, w którym wiele par doświadcza kryzysu. Tekst dotyka realnych problemów, które są tak bliskie ludziom, że oglądamy, jak bohaterowie radzą sobie z tym kryzysem, jaki mają na niego pomysł, ale też skąd się ten kryzys wzięł. A te problemy są wszystkim dobrze znane. Jest tam też coś, co cenię szczególnie: inteligentne poczucie humoru. To są ludzie, którzy odnoszą się do siebie z szacunkiem. To nie jest para, która przekracza granice dobrego smaku czy gustu.

Spektakl na całym świecie promowany jest jako luźna komedia, jednak dotyka tematu powszechnego i prawdziwego – rutyny w związku, życia obok siebie, a nie ze sobą. Wiele osób w wieloletnich związkach może utożsamiać się z problemami bohaterów. Czy według Ciebie humor w spektaklu pomaga w poruszaniu trudnych tematów, czy raczej łagodzi ich wydźwięk?

Dużo zależy od tego, jak to zostanie wykonane. My również szukaliśmy trafego tekstu. To nie jest wybór pierwszy z brzegu. Paweł i ja już dawno obiecywaliśmy sobie, że coś razem musimy zrobić na scenie. Powiedziała mi, że chcę, żeby to niosło ludziom radość. Chcę, żeby ludzie w Tychach przychodzili na spektakl, który będzie pozytywny i budujący. Szukaliśmy dość długo, selekcjonując spośród innych tekstów – mniej lub bardziej ambitnych, mniej lub bardziej śmiesznych, dotkliwych. Bo trzeba trafić w to własne poczucie humoru i głębi jednocześnie. Mnie, Henryk i Alicja, rozśmieszają bardzo. To jest śmiech przez utożsamienie, przez identyfikację. A humor zawsze pomaga. Humor warto całe życie pielęgnować. To jest najlepsze, co możemy w relacji sobie dać. Więc kiedy nawet mówimy o tym, że kryzys w małżeństwie jest trudny i stanowi wyzwanie, to dzięki dystansowi do siebie, poczuciu humoru przechodzimy przez niego z klasą.

Spektakl, tak jak mówisz, dotyka tematu, który można odebrać zarówno z dystansem, z humorem, jak i na poważnie. Jakie emocje u widzów uważasz za najcenniejsze? Z czym chciałabyś zostawić widza po obejrzeniu tej sztuki?

Nie mogę mówić za widzów, bo każdy weźmie z tego spektaklu coś innego. To będzie przedstawienie dla wszystkich! Na przykład, jeżeli ktoś ma dopiero kilka miesięcy stażu w związku, to może zastanowić się „co by było, gdyby?”. Osoby, które mają dwadzieścia pięć lat stażu, będą się identyfikować z tymi problemami. Te, które mają pięćdziesiąt lat stażu, będą tęsknić za tymi czasami. Każdy pewnie odbierze to troszkę inaczej. Dla mnie na pewno ważne jest, żeby ten spektakl niosł ze sobą przesłanie, że powinniśmy rozmawiać, patrzeć sobie w oczy, wychodzić naprzeciw swoim potrzebom i nie bać się zmiany. Człowiek potrzebuje pikantnej, namiętnej, nowości... Wspaniale jest, kiedy para znajduje taki klucz, który pozwala im odkrywać, co ich łączy, żeby dawać sobie nawzajem radość.

Jakie miejsce zajmuje kobiecość w kontekście małżeństwa i związku, zwłaszcza w sytuacji, gdy zmienia się dynamika relacji? Masz jakieś przemyślenia przy poznawaniu tej sztuki, przy odkrywaniu Alicji?

Nie chciałabym za dużo zdradzić na temat samej treści. Natomiast dzięki temu, że udało nam się zaprosić do tej współpracy Adama Sajnuke, reżysera, który bardzo psychologicznie podchodzi do swoich bohaterów,

foto: Błażej Baar

mam pewność, że postacie będą prawdziwe i psychologicznie dobrze zbudowane. Kryzys wynikający z wieku Alicji i kryzys wynikający z pozycji Henryka to jakby równorzędne kryzysy. Tyle że jej, jako kobiecie, w sposób naturalny łatwiej jest to komunikować. Mimo że musi walczyć ze wstydem, mimo że zмага się ze swoimi ograniczeniami... Jednak Alicja wie, że jeśli coś ma się zmienić, to musi wyciągnąć ten problem na stół, jak kartę. Mężczyzna jest inaczej skonstruowany. Bardzo długo unika konfrontacji z problemem. Więc mężczyzna na naszych oczach uczy się, jak odkrywać przed partnerką te karty bez strachu, jak się pytać i dowiadywać się. Na pewno wątek kobiecości, tego, jak kobieta czuje się w dojrzałym wieku i w pewnym momencie relacji, będzie w tej sztuce poruszony.

Wiele kobiet, zwłaszcza w sztuce, odnajduje siebie na nowo w dojrzałym wieku. Czy Ty również zauważasz, że dojrzewanie zmienia Twoje podejście do ról, które wybierasz, i do samego aktorstwa?

Moja mentalność bardzo zmienia się z wiekiem. To jest proces interesujący, bo z jednej strony zachowałam w sobie taką dziecięcą, niemalże naiwną energię, dziewczęcą spontaniczność, pragnienie wolności, odkrywania nowych rzeczy... To jest fantastyczne. Z drugiej strony, mam już dużą wiedzę i dorobek życiowy, zarówno ten pozytywny, jak i negatywny. Tak naprawdę wszystko to składa się na dużo wyraźniejszą tożsamość niż kiedykolwiek wcześniej w moim życiu. Chodzi nie tylko o wybory ról, ale też o wybory życiowe. Ja już teraz doceniam każdy dzień! Jak pisał Kundera, niestety nikt nie załączył do życia brudnopisu. I to z wiekiem coraz bardziej czuję. I w wychowywaniu, i w relacjach z bliskimi, i w tej głębokiej tęsknocie, i w chęci bycia najlepszą we wszystkim, kiedy już wiesz, że to niemożliwe. Ale także w odwadze patrzenia na swoje wady i akceptowania ich.

Minęło przeszło dwadzieścia lat od pierwszego wystawienia sztuki. Spektakl porusza kwestie codziennych zmagania w długoletnich związkach. Czy według Ciebie, mimo zmieniających się czasów, temat długoletnich związków i wyzwań, jakie niesie wspólne życie, pozostaje ponadczasowy i równie ważny jak wtedy, gdy sztuka była wystawiana po raz pierwszy?

To jest opowieść o parze, która zdecydowała się być razem przez dwadzieścia pięć lat. Teraz dużo bardziej popularne jest rozstawanie się i szukanie idealnego partnera czy partnerki. A wiadomo, że takich ludzi nie ma. Tutaj mamy parę, która stworzyła rodzinę, mają dwójkę dzieci. W tym sensie wydaje mi się, że ta sztuka absolutnie się nie zestarzała, że jest cały czas aktualna. Mówimy o czasach bieżących: o erze internetu, mówimy o czasach mediów masowych, o wszystkim, co nas definiuje poprzez social media.

Czy role, które grasz, wpływają na Twój rozwój osobisty? Czy postać Alicji pozwoliła Ci coś odkryć lub przemyśleć na nowo?

Na pewno! Każda rola ma na mnie ogromny wpływ. A jaki wpływ będzie miała ta? To się dopiero okaże.

Czym według Ciebie jest dobra sztuka? Czy spektakl powinien wyłącznie bawić, czy może też prowokować do głębszych przemyśleń i zmian?

Tego nie wiem. I nawet nie próbowałabym tego definiować... Ale mogę powiedzieć, że ja w teatrze lubię się wzruszyć. Bardzo. I właściwie po to idę do teatru – po identyfikację i po wzruszenie. A wzruszenia bez śmiechu nie ma. Wzruszamy się wtedy, kiedy czujemy, że dostajemy prawdę o nas samych. Że ta prawda ze sceny dotyka jakiejś małej strunki albo wielkiej struny w nas.

Jakbyś miała komuś polecić ten spektakl, to komu? Koleżance, matce, partnerowi, parze?

To będzie spektakl absolutnie dla każdego. Lubimy komedie romantyczne – to będzie komedia romantyczna. Zapraszamy więc wszystkich!

rozmawiała Monika Wieczorek
Teatr Mały w Tychach

Pięćdziesiąte Spotkania

WYDARZYŁO SIĘ

Za nami 50. jubileuszowa edycja Tyskich Spotkań Teatralnych. To szczególnie ważne wydarzenie na mapie kulturalnej nie tylko miasta, ale i regionu zgromadziło rzesze widzów, zarówno tych, którzy od lat są fanami Spotkań, jak i osób, które przyciągnęły do teatru nazwiska gwiazd, których nie brakowało podczas nurtu mistrzowskiego tej edycji. Jednak istotą i prawdziwą siłą festiwalu są prezentacje konkursowe, w tym roku (w większości) prezentowane również online.

Historia festiwalu rozpoczęła się w roku 1973, kiedy zorganizowano Pierwsze Majowe Spotkania Teatrów Amatorskich w Tychach. Przez lata kształt i formuła Spotkań zmieniały się. Jednak zawsze towarzyszyli festiwalowi ludzie pełni zapału, chęci i miłości do teatru. Ludzie, którzy mimo przemian ustrojowych, problemów z finansowaniem i wszelkich innych przeszkód tworzyli Tyskie Spotkania, dbali o wysoki poziom artystyczny, ale także o uczestników, którym zawsze zapewniało najwyższy komfort pracy artystycznej. Między innymi o tym dyskutowano pierwszego dnia, w niedzielę 17 listopada, podczas debaty *Teatr Mały. Historia. Ludzie. Miasto*, która otworzyła 50. edycję imprezy. Zaproszenie dyrektora Teatru Małego Pawła Drzewieckiego do udziału w panelu przyjęli: wieloletnia wicedyrektor teatru – Ewa Iwanciów, dyrektor naczelna Teatru Zagłębia w Sosnowcu (a wcześniej wieloletni pracownik teatru) Iwona Woźniak, dziennikarz, aktor wielokrotnie nagradzany na festiwalu Teatru BELFEgoR Wojciech Wieczorek, Kamilla Baar – tyszanka, a obecnie aktorka uznanych scen krajowych – oraz Adam Sajnuik, laureat Grand Prix Tyskich Spotkań Teatralnych (dwoje ostatnich wraz z dyrektorem teatru i Anną Wieczur pełniło też rolę jurorów części konkursowej festiwalu). Debata, prowadzona przez Marcina Stachonia, dostępna jest na kanale YouTube Teatru Małego i daje doskonałe dopełnienie historii Spotkań, odsłania mało znane fakty, przywołuje tych, którzy przez lata pracowali na markę festiwalu, ale także tych, którzy święcili na nim swoje pierwsze sukcesy, a potem ich kariera potoczyła się błyskawicznie (wystarczy wymienić Ingmara Villqista czy Teatr Korez).

Chwilę później, w dolnym foyer teatru, odbył się wernisaż wystawy zdjęć Ireneusza Kaźmierczaka, który od kilkudziesięciu lat towarzyszył festiwalowi i swoimi fotografiami pozwolił przetrwać teatrowi, tej najbardziej ulotnej ze wszystkich sztuk, na długie lata. To bezcenne świadectwo, w postaci nieruchomych kadrów, pokazuje, z jak bogatym dziedzictwem mamy do czynienia. Zaskakuje nie tylko ilość materiału, ale różnorodność form teatralnych, które prezentowane były w kolejnych, czasami bardzo odległych edycjach festiwalu.

Zwieńczeniem tego uroczystego wieczoru był pokaz spektaklu mistrzowskiego *Ogrodnik* Teatru IMKA z Warszawy. Publiczność długo nie chciała wypuścić artystów, którzy wielokrotnie wychodzili do braw, jednak nic

w tym dziwnego, gdyż tego wieczoru zaprezentowali się na niej: Daniel Olbrychski, Jerzy Schejbal i Marta Chodorowska.

Następnego dnia festiwalu rozpoczęły się pokazy konkursowe – coś, co stanowi o istocie i charakterze Tyskich Spotkań Teatralnych. To „coś”, dzięki czemu kolejni uczestnicy odwiedzający Tychy mogą poczuć wyjątkowość tych teatralnych spotkań, wymienić się doświadczeniami, zobaczyć teatry z najdalszych zakątków Polski, których, gdyby nie festiwal, zapewne nigdy nie mieliby okazji oglądać; wreszcie, już wracając do siebie, zabrać cały bagaż dobrych wspomnień z naszego miasta. W tym roku na deskach sceny teatru, ale także małej sceny, mieszczącej się w Pasażu Kultury Andromeda, oraz Mediateki zaprezentowały się zespoły zarówno z większych miast, takich jak Warszawa, Katowice czy Bielsko-Biała, jak i mniejszych miejscowości – z Rydułtów, Ornontowic czy sąsiedniego Bierunia. Jak widać, nie ma znaczenia, skąd pochodzi grupa, a wspólnym mianownikiem przy klasyfikacji do konkursu jest poziom artystyczny nadesłanych zgłoszeń. Trudno jednoznacznie definiować te teatry (ten wątek również pojawił się w debacie). Czy mamy do czynienia z ruchem amatorskim, teatrem niezależnym, a może offowym? Jednak takie szufladkowanie zdaje się zupełnie niepotrzebne, w momencie gdy stykamy się z osobami, dla których teatr to pasja, radość tworzenia i sposób na wyrażanie swoich obaw, bolączek, wizji rzeczywistości, a niejednokrotnie zacieklego wadzenia się z nią. To wszystko również było na scenie podczas tej jubileuszowej edycji.

Prezentacje konkursowe zakończyły się późnym wieczorem w środę, 20 listopada. Tego samego dnia na deskach Teatru Małego wystąpił Teatr Polonia ze spektaklem *Aleja Zasłużonych*, a ściślej mówiąc, uwielbiana w Tychach Krystyna Janda, obok uznanych artystów, wśród których należy wymienić chociażby Olgerda Łukaszewicza czy Emilię Krakowską. Czy trzeba dodawać, że występ oczarował tyską publiczność? Kolejnego dnia w nurcie mistrzowskim pojawił się spektakl familijny, piękny i uwodzający *Tajemniczy ogród* w reżyserii Justyny Sobczyk. Przedstawienie w nienachalny sposób akcentuje problemy osób wykluczonych, nie tylko ze względu na niepełnosprawność. W sobotę, 23 listopada, tyskanie mogli obcować z dziełem wybitnym, jakim bez wątplenia jest *Pewnego długiego dnia* w reżyserii Luka Percevala. Ten ascetyczny spektakl zrealizowany został z aktorami Narodowego Starego Teatru im. Heleny Modrzejewskiej w Krakowie. Aktorzy swą grą nie tylko hipnotyzują, ale wręcz porażają widownię. Dla równowagi w ostatnim dniu festiwalu zaprezentowana została błyskotliwa komedia – *Tydzień, nie dłużej*, w której wystąpili: Anna Cieślak, Paweł Małaczyński i Andrzej Nejman.

Ostatni dzień festiwalu był też długo wyczekiwany dzień werdyktu jury, które oceniało zmagania grup teatralnych uczestniczących w pokazach konkursowych. To nigdy nie jest łatwe zadanie, podobnie było i tym razem, jednak konkurs rządzi się własnymi prawami i zwycięzcę trzeba wskazać. Grand Prix 50. edycji Tyskich Spotkań Teatralnych (oraz dwie indywidualne nagrody aktorskie) za spektakl *Bajtle* otrzymał Teatr Naumiony. Jak podkreśliło jury – nagroda przyznana została zarówno za wzruszającą, wielopokoleniową historię współczesnego Śląska i jego społeczności, poruszenie problematyki tożsamości i przynależności, jak i za świadome użycie środków teatralnych. Pierwsza nagroda trafiła do Teatru Safo za spektakl *Heksy*, druga powędrowała do Klubu Anonimowych Aktorów, trzecia zaś trafiła w ręce przedstawicieli bieruńskiego Teatru dla Dorosłych za przedstawienie *Hollywood na placu*. Jury uhonorowało jeszcze kreacje aktorskie w spektaklach *Heksy*, *Tu leży pies pogrzebany* oraz *Skrzywienie kręgosłupa. Wieczór dla osób z wadą postawy*.

Tak oto zakończyło się prawdziwe święto sztuki scenicznej w naszym mieście, ale na pocieszenie trzeba dodać, że już za chwilę, bo od nowego roku, tyski teatr świętował będzie sześćdziesięciolecie działalności. Z pewnością nie zabraknie wartościowych spektakli, ważnych rozmów i wielu dobrych spotkań – do zobaczenia więc w Teatrze Małym!

Marcin Stachoń

foto: Piotr Grzesiak, Radio Katowice

Posłuchajmy Iwony

WYDARZYŁO SIĘ

Decyzją Senatu rok 2024 jest rokiem Witolda Gombrowicza – autora niepokornego, czytane ciągle na nowo, którego twórczość zdaje się nie tracić na aktualności, a wręcz przeciwnie – zyskiwać przy kolejnych, coraz to późniejszych odczytaniach.

W Tychach rok Gombrowicza obchodzony był wyjątkowo. Na deskach Teatru Małego w drugiej połowie września (w ramach kolejnej edycji Festiwalu Słowa LOGOS Fest) zaprezentowano aż trzy czytania performatywne tekstów mistrza z Małuszyc: *Ferdydurke*, *Ślub* i *Iwona, księżniczka Burgunda*. Impreza odbyła się dzięki dofinansowaniu ze środków MKiDN w ramach programu *Ojczysty – dodaj do ulubionych*. Wszystkie czytania zarejestrowano w formie słuchowisk, które są dostępne na kanale YouTube Teatru Małego. Współproducentem *Iwony* jest Radio Katowice i na antenie tej rozgłośni tekst miał swoją premierę. *Iwona, księżniczka Burgunda* jest najpopularniejszą, ale i najczęściej wystawianą sztuką Gombrowicza. Drażniąca królewska dwór tytułowa Iwona (poprzez rozciągającą aurę tajemniczości) odzwierciedla grzechy bohaterów dramatu, ich dawne przewinienia, i głęboko skrywane sekrety. Mimo iż królewski syn początkowo pragnie się z nią ożenić, próbuje tym aktem naruszyć – zdawać by się mogło – nieakceptowany przez niego porządek, to ostatecznie do ślubu nie dochodzi, a finał dramatu jest dla głównej bohaterki tragiczny. Jednak tyskie odczytanie tekstu, za sprawą monologu dopisanego na potrzeby realizacji, sprawia, że postrzegamy postać Iwony z nowej perspektywy. Chociaż zakończenie jest identyczne jak na kartach dramatu Gombrowicza, to w tej realizacji Iwona jawi się jako osoba, która moralnie zwycięża.

Czytanie performatywne w reżyserii Pawła Drzewieckiego odbyło się 22 września na scenie Teatru Małego, a dwa tygodnie później tekst zarejestrowany został w postaci słuchowiska w studiu Radia Katowice. W scenicznej prezentacji rolę króla Ignacego (ojca księcia Filipa, który to za sprawą ślubu z Iwoną chciał zburzyć dotychczasowy porządek) odgrywał sam reżyser. Jednak w przypadku słuchowiska Paweł Drzewiecki zdecydował się skupić stricte na reżyserii i do udziału w przedsięwzięciu zaprosił aktora Narodowego Starego Teatru im. Heleny Modrzejewskiej – Błażeja Peszka, który wcielił się w postać króla. To twórcze spotkanie przyniosło bardzo dobry rezultat. W słuchowisku obok zawodowca, aktora jednej z najlepszych polskich scen teatralnych, spotkali się również aktorki rozpoczynający sceniczną karierę bądź działający w teatrach niezależnych. Dla wielu osób zupełnie nowa była też przygoda z radiem, gdzie przecież jedyną formą komunikacji ze słuchaczem jest głos, który musi zastąpić wszelkie gesty czy mimikę.

Radiowa premiera słuchowiska *Iwona, księżniczka Burgunda* odbyła się 11 listopada (data nieprzypadkowa). Jednak to nie koniec współpracy Teatru Małego z Radiem Katowice, bo już 1 grudnia (niedziela) w Studiu Koncertowym Radia Katowice o godzinie 17.00 będzie można usłyszeć *Iwonę* podczas *Słuchania w ciemnościach*. Jak mówi redaktor naczelna Radia Ewelina Kosałka-Passia: „To zupełnie nowa propozycja i niecodzienne wydarzenie, ale też i eksperyment. Współczesny odbiorca kultury non stop poddawany jest ciągłemu rozproszeniu poprzez docierające zewsząd komunikaty czy przez tak popularne scrollowanie telefonu. My dajemy naszym widzom opaski na oczy i chcemy sprawić, by na czterdzieści minut skupili się na jednym zmyśle, by uaktywnili swój słuch i zanurzyli się w prezentowanej historii – weszli w jej świat”. Dodatkowo po prezentacji słuchowiska zaplanowana jest rozmowa z twórcami przedsięwzięcia – zarówno o ich odczytaniu losów Iwony, jaki i o pracy w radiu – podobieństwach i różnicach względem pracy scenicznej. Wstęp na wydarzenie jest bezpłatny. Rok Gombrowicza jeszcze trwa, więc warto wybrać się do Radia Katowice i przekonać (na własne uszy), że możemy być dumni z naszych lokalnych twórców, którzy mierzą się z dziełami nieśmiertelnego Gombro.

Marcin Stachoń

Archiwum Alicji Janosz

Muzyczna magia świąt

XVI TYSKI JARMARK BOŻONARODZENIOWY

W dniach 13–15 grudnia na placu Baczyńskiego odbędzie się Tyski Jarmark Bożonarodzeniowy. Wśród stoisk ze smakołykami i rękodziełem będzie można poczuć przedsmak świątecznej atmosfery. Najlepiej jednak wprowadzą nas w magię świąt koncerty.

Pierwszego dnia jarmarku – w piątek 13 grudnia – na scenie pojawią się ze świątecznym repertuarem zespół Góralska Hora oraz Agnieszka Hekiert. Miłośnicy podhalańskich brzmień nie powinni przegapić tego koncertu. Muzycy zespołu Góralska Hora z imponującym instrumentarium (skrzypce, akordeon, cymbały węgierskie, pianino, kontrabas i instrumenty perkusyjne) zaprezentują kolędy i pastorałki, oczywiście na góralską nutę. Hej!

Zaraz potem w koncercie *Magia świąt* wokalistka Agnieszka Hekiert zaprezentuje najpiękniejsze kolędy i utwory świąteczne, takie jak *Winter Wonderland*, *Let It Snow*, *Oj, maluśki*, *Cicha noc* czy *Mizerna, cicha*.

Kolejnego dnia jarmarku – w sobotę, 14 grudnia – trochę zmieni się muzyczny klimat. Na swingową kolędę zaprosi zespół HOLEVIATERS, który zagra utwory z pogranicza folklu, swingu i jazzu. Repertuar grupy oparty jest na utworach muzyki Łuku Karpat, zaaranżowanych na styl rozkwitającego w latach 30. i 40. XX wieku swingu i jazzu. Niebywały warsztat gry instrumentalnej połączony z charyzmatycznym, żywiołowym folklorem daje poczucie ciągłej tanecznej euforii.

Gwiazdą wieczoru będzie tego dnia zespół Małe TGD, który swój repertuar kieruje do nieco młodszych słuchaczy. Rodzice młodszych dzieci z pewnością znają takie utwory, jak *Góry do góry* czy *Siema*, mające

dziesiątki i setki milionów wyświetleń na platformach internetowych. Zespół ma na koncie m.in. nominację do Fryderyków. Sukces grupy leży w połączeniu dziecięcej energii i autentyczności z profesjonalną produkcją muzyczną. Za muzykę, teksty i prowadzenie grupy odpowiadają Piotr Nazaruk i Monika Mimi Wydrzyńska.

Koncert Małego TGD z pewnością będzie radosnym i pełnym energii wydarzeniem, na które warto wybrać się z pociechami.

Kolejnego (ostatniego) dnia jarmarku także nie zabraknie repertuaru dla młodszej publiczności. Wokalistka, która stała się znana jako zwyciężczyni pierwszej edycji programu *Idol* wystąpi na placu Baczyńskiego z projektem *Alicja Janosz dzieciom* i zaprezentuje program *#IdąŚwiąta*.

Alicja Janosz ma na koncie dwie Złote Płyty oraz liczne nagrody festiwalowe. Jej występy w towarzystwie wybitnych muzyków estradowych to pełne pozytywnej energii wydarzenia. Koncert Alicji Janosz w odsłonie świątecznej to znakomita propozycja zarówno dla dzieci, jak i całych rodzin.

Kolejny muzyczny punkt programu podczas tyskiego jarmarku to koncert *Kolędy świata* w wykonaniu zespołu Redlin. Będzie to muzyczna podróż przez świąteczne tradycje i melodie z najróżniejszych zakątków świata: od Kolumbii, przez Afrykę, Francję, Włochy, Czechy, aż po nasze rodzime, polskie kolędy. Utwory przeplatane będą opowieściami o tradycjach świątecznych, które czasem mogą wydawać się egzotyczne.

XVI Tyski Jarmark Bożonarodzeniowy zakończy *Koncert świąteczny* Gosi Andrzejewicz, jednej z najbardziej rozpoznawalnych i lubianych wokalistek polskiej sceny pop. To będzie wyjątkowa okazja, by usłyszeć Gosię na żywo w świątecznym repertuarze i poczuć niepowtarzalny klimat Bożego Narodzenia w sercu Tyskiego Jarmarku. Nie przegapcie tego wydarzenia!

Oprócz wrażeń muzycznych na Tyskim Jarmarku Bożonarodzeniowym jak zawsze czekają nas warsztaty rękodzielnicze, gawędy o tradycjach (w tym roku w wykonaniu Stefanii Dyduch) czy akcenty kulinarne, o te zadba niezwykle popularny Remigiusz Rączka. Będą też świąteczne animacje Teatru TRIP, karuzela, fotobudka i wiele innych atrakcji. Do zobaczenia na placu Baczyńskiego!

oprac. SW

foto: Justyna Stolfik-Binda

Cztery teatry, cztery premiery

POZA RAMY

Grudzień będzie obfitował w wydarzenia teatralne. Nowe produkcje zaprezentują Teatr Śląski w Katowicach, Teatr Nowy w Zabrzu, Teatr Miejski w Gliwicach oraz Teatr Zagłębia w Sosnowcu.

Najnowsza premiera Teatru Śląskiego w Katowicach to spektakl *Miło cię było zobaczyć* w reżyserii Stanisława Chłudzińskiego, z tekstem Bartosza Cwalińskiego. Obaj twórcy to artyści młodego pokolenia, wywodzący się z krakowskiej szkoły teatralnej. Dyrektor Teatru Śląskiego Robert Talarczyk powiedział o reżyserze, że jest „młody ciałem, ale stary duchem”, a zaprosił go na Śląsk dlatego, że „dziś już mało kto robi teatr w takim starym, dobrym stylu, jak robi to Chłudziński”. A jaki to styl? „Najważniejszy jest dla mnie zawsze aktor” – odpowiada reżyser. „To jest historia w całości osadzona na aktorach. I najważniejsze, żeby dać im mówić, dać wybrzmieć tej historii, jej problemom i emocjom”. Spektakl opowiada o dwójce czterdziestolatków, niegdyś bardzo w sobie zakochanych. Spotykają się po latach, kiedy każde z nich jest w trudnym momencie życia. Jest to opowieść o miłości, o życiowych porażkach i sukcesach, refleksja o tym, jak jest, a jak było. Twórcy spektaklu zabierają widzów w sentymentalną podróż w przeszłość, a towarzyszyć im w tym będą... kasety VHS i Gumisie. Spektakl zobaczyc można na Scenie w Malarni 21 i 22 grudnia.

Szpilmanowie to nowa produkcja Teatru Zagłębia w Sosnowcu. W lokalnej stacji radiowej grupa miłośników radia przygotowuje audycję

poświęconą życiu i twórczości Władysława Szpilmana. W formie słuchowiska na żywo rekonstruuje życie rodziny Szpilmanów – momentów szczęśliwych, ale też tych dramatycznych. I wyłania się z nich jeden temat wiodący – samotność. Samotność, której bardzo mocno doświadczył artysta, ale też samotność dotykająca każdego z nas – bo jakże często, otoczeni ludźmi, wyczekujemy prawdziwego, realnego kontaktu z drugim człowiekiem? Za reżyserię, opracowanie muzyczne i ruch sceniczny *Szpilmanów* odpowiada Cezary Tomaszewski. Spektakl jest teatralną odpowiedzią na film *Pianista*, poruszającą refleksją o życiu i o tym, co w nim najważniejsze, przepełnioną dźwiękami muzyki Szpilmana. Do zobaczenia 14 i 15 grudnia.

Teatr Miejski w Gliwicach dla odmiany zaprasza na spotkanie ze znanym polskim pisarzem, Witoldem Gombrowiczem. Dla upamiętnienia 124. urodzin artysty gliwicka scena zaprasza na premierę spektaklu *Ferdynand* w reżyserii Adama Sajnuka. Jaka jest, ta znana nam ze szkół, powieść w jego wydaniu? „Historia trzydziestoletniego Józia, powracającego w szeregi uczniów gimnazjum, to nic innego jak metafora kryzysu męskości i unikania odpowiedzialności. Myślę, że młody mężczyzna w świecie zachodniej cywilizacji, powszechnej emancypacji i feministyczno-obyczajowej rewolucji jest w największym tożsamościowym kryzysie w historii” – mówi Adam Sajnuk. Reżyser dodaje, że rodzina, do której Józio trafia na stację, to z kolei „brawurowo wykpiiona, sztuczna i bezrefleksyjna poza człowieka nowoczesnego. To idealny pretekst, aby porozmawiać o duchu nowoczesności, który awansował do miana nowej religii”. O tym, jak bardzo uniwersalny i ponadczasowy jest tekst Gombrowicza, będzie można się przekonać w gliwickim teatrze 7, 8 i 10 grudnia.

13 grudnia premierę będzie miał spektakl *Freud się kłania* w Teatrze Nowym w Zabrzu. Jest to dramat Tomasza Niedzieli i Renaty Spinek. Sztuka porusza problemy współczesnego człowieka związane z rodziną, wyborem partnera życiowego, poszukiwaniem celu i szczęścia w szybko zmieniającej się rzeczywistości. Tematy ważne i trudne, ale pokazane w sposób dość zabawny, przez co spektakl ogląda się przyjemnie, a płynące z niego refleksje nie obciążają widza za bardzo. Przedstawienie grane będzie 13, 14 i 15 grudnia.

Justyna Stolfik-Binda

KALENDARIUM GRUDZIEŃ 2024

1 17.00

KONCERT

Koncerty Magdaleńskie

Bach i muzyka hiszpańska

Radosław Marzec – organy

Parafia pw. św. Marii Magdaleny
ul. ks. K. Damrota 62

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

3 11.00

SPEKTAKL

Najdalej jutro

reż. Joanna Piwowar-Antosiewicz, Teatr Mały w Tychach

Pasaż Kultury Andromeda
pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

Kolejny spektakl:
3 grudnia, godz. 18.00

Wejściówki: kasa Teatru Małego

4 17.00

WARSZTATY

Kulturalna Środa

Laboratorium światła

Laboratorium Pana Korka

Klub Urbanowice MCK
ul. Przejazdowa 8

Klub Urbanowice MCK

Wstęp wolny

Zapisy: tel. 726 261 375
urbanowice@mck.tychy.pl

6 9.00

SPEKTAKL

Astrid Lindgren

Dzieci z Bullerbyn

reż. Anna Białoń

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hlonda 1

Teatr Mały w Tychach

20 zł

Kolejny spektakl:
6 grudnia, godz. 11.00

Bilety: joanna.piwowar@teatrmaly.tychy.pl

2 12.00

WYSTAWA

Kalina Bańka-Kulka

Mam tendencję do przesady

ceramika, szkło

Tichauer Art Gallery
ul. Browarowa 7

Tichauer Art Gallery

30 zł, 39 zł

Wystawa potrwa do 9.03.2025

Bilety: kasa Tichauer Art Gallery

4 9.00

SPEKTAKL

Najdalej jutro

reż. Joanna Piwowar-Antosiewicz, Teatr Mały w Tychach

Pasaż Kultury Andromeda
pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

Kolejny spektakl:
4 grudnia, godz. 11.00

Wejściówki: kasa Teatru Małego

5 11.00

SPEKTAKL

Najdalej jutro

reż. Joanna Piwowar-Antosiewicz, Teatr Mały w Tychach

Pasaż Kultury Andromeda
pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

Kolejny spektakl:
5 grudnia, godz. 18.00

Wejściówki: kasa Teatru Małego

7 10.00

SZACHY

Otwarty Turniej Szachowy w Wilkowyjach

Prowadzenie i sędziowanie:
Kazimierz Stryjski

Klub Wilkowyje MCK
ul. Szkolna 94

Klub Wilkowyje MCK

Wstęp wolny

Zapisy w dniu turnieju u sędziego

2 18.00

WERNISAŻ

XXXII Konkursowy Plener Malarzy dla Malarzy Nieprofesjonalnych

Renata Bartecka-Grochla

Teresa Doktor

Witold Drytkiewicz

Janina Matysiewicz

Alicja Mecner

Jan Nowak

Elżbieta Piotrowska

Barbara Rożanowicz

Urszula Stodulska

Dagmara Tupiec

Jolanta Tyrol

Alicja Zdunek

Cieszyn – krajo-brazy znad Olzy

malarstwo

Gemini Park Tychy
ul. Towarowa 2

Klub Wilkowyje MCK

Wstęp wolny

4 16.00

SPOTKANIE

Dzień Regionalny w Bibliotece 2024

Tychy po śląsku, czyli gryfno godka, maszkiety i inksze uciechy

Goście: Zespół Pieśni i Tańca Czułowianie, Irena Kontny Aleksander Lysko, Raisa Misztela

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach
al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

Wstęp wolny

5 17.00

SPEKTAKL

Budżet Obywatelski

Mikołajki w Cielmicach

Fabryka Kultury

Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2
ul. Jedności 51

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

Ograniczona liczba miejsc

7 20.00

KONCERT

Storo

Paweł Storożyński – wokal

Piotr Radecki – gitara

Marcin Czekański – gitara

Michał Nowak – gitara basowa

Michał Opaliński

– instr. perkusyjne

Art Music Club
ul. Oświęcimska 53

Art Music Club Tychy

60 zł, 80 zł

Bilety: stage24.pl lub w kasie Art Music Club

8 12.00

SPEKTAKL

Mikołajki w Teatrze
Astrid Lindgren

Dzieci z Bullerbyn

reż. Anna Białoń, Teatr Mały
w Tychach

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hlonda 1

Teatr Mały w Tychach

25 zł

Kolejny spektakl:
8 grudnia, godz. 16.00

Bilety: kasa Teatru Małego
teatrmaly-tychy.interticket.pl

Prezenty będą przyjmowane
6 grudnia w godz. 10.00-18.00

10 17.30

SPEKTAKL

Gościnnie
Francis Veber

Kolacja dla głupca

reż. Cezary Żak

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hlonda 1

Agencja Artystyczna Certus

130 zł, 140 zł

Kolejny spektakl:
10 grudnia, godz. 20.15

Bilety: kasa Teatru Małego
kupbilecik.pl

13 15.00

WARSZTATY

XVI Tyski Jarmark
Bożonarodzeniowy

Świąteczne warsztaty rękodzielnicze

temat: ozdobne wstążki
i papierowe gwiazdy

pl. K.K. Baczyńskiego

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

Kolejne warsztaty:
13 grudnia, godz. 16.00 i 17.00

Zapisy: Pasaż Kultury Andromeda
(13.00-18.00)

13 19.00

KONCERT

Gościnnie

Golden Hits of Queen

Grand Royal Orchestra
Bartosz Olejnik – dyrygent
Kamil Franczak – wokół
wiodący
Kamil Baron – chórki

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hlonda 1

MMA Lidia Targowska

150 zł

Bilety: kasa Teatru Małego
kupbilecik.pl

9 17.00

WARSZTATY

Warsztaty rodzinne

Dekoracja na Boże Narodzenie

Prowadzenie: Marta Solecka

Klub Wilkowyje MCK
ul. Szkolna 94

Klub Wilkowyje MCK

Wstęp wolny

Zapisy: 32 227 26 22, 691 770 344
klub@mck.tychy.pl

11 9.00

SPEKTAKL

Najdalej jutro

reż. Joanna Piwowar-
Antosiewicz, Teatr Mały
w Tychach

Pasaż Kultury Andromeda
pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

Kolejny spektakl:
11 grudnia, godz. 11.00

Wejściówki: kasa Teatru Małego

13 16.00

SPOTKANIE

XVI Tyski Jarmark
Bożonarodzeniowy

Wilijo na Ślůnsku

Opowiada: Stefania Dyduch

pl. K.K. Baczyńskiego

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

13 19.45

KONCERT

XVI Tyski Jarmark
Bożonarodzeniowy

Agnieszka Hekiert Magia świąt

Agnieszka Hekiert – wokół
Paweł Puszczało – gitara
basowa
Andrzej Gondek – gitara

pl. K.K. Baczyńskiego

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

9 18.00

POKAZ FILMU

Andromeda – kino, jakie
znamy

Happy end (2017)

reż. Michael Haneke

Pasaż Kultury Andromeda
pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

Zapisy: 32 780 32 03
pasazkulturyandromeda@-
teatrmaly.tychy.pl

12 17.00

WYKŁAD

To jest sztuka!

Geniusz prze- klęty. Caravaggio

Prowadzenie: Katarzyna
Czapla-Durska

Pasaż Kultury Andromeda
pl. K.K. Baczyńskiego 2

Miejska Galeria Sztuki OBOK

Wstęp wolny

13 18.00

KONCERT

XVI Tyski Jarmark
Bożonarodzeniowy

Góralaska Hora Koncert kolęd i pastorałek, na góralaską nutę – hej!

Szczepan Karwowski
– skrzypce, wokół
Martin Zajac – cymbały
węgierskie
Szymon Jurasz – instr.
klawiszowe
Dominik Karwowski
– kontrabas, wokół

pl. K.K. Baczyńskiego

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

14 11.00

OPROWADZANIE

Poznaj Stadion Miejski i Tyską Galerię Sportu

Prowadzenie: Borys Kymona

Tyska Galeria Sportu
ul. Edukacji 7

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Zapisy: 515 717 430 (także SMSem)
k.hajduk@tgs.tychy.pl

10 9.00

SPEKTAKL

Najdalej jutro

reż. Joanna Piwowar-
Antosiewicz Teatr Mały
w Tychach

Pasaż Kultury Andromeda
pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

Kolejny spektakl:
10 grudnia, godz. 11.00
Wejściówki: kasa Teatru Małego

12 18.00

SPEKTAKL

Czwartek z Teatrem dla
Dzieci

Elfy trzy

Teatr Kultureska, Kraków

Klub Wilkowyje MCK
ul. Szkolna 94

Klub Wilkowyje MCK

Wstęp wolny

Zapisy: 32 227 26 22, 691 770 344
klub@mck.tychy.pl

14 11.00

WARSZTATY

Aukso4Kids

Inżynierowie

Mediateka
al. marsz. J. Piłsudskiego 16

AUKSO – Orkiestra Kameralna Miasta
Tychy

30 zł

Bilety: ticketmaster.pl lub Mediateka
na godzinę przed koncertem

14 11.00

WARSZTATY

Świąteczne wianki w Muzeum

Prowadzenie: Anna Roessler

Muzeum Miejskie w Tychach
pl. Wolności 1

Muzeum Miejskie w Tychach

100 zł

Zapisy (do 6 grudnia):
887 450 212 (także SMSem)
k.grobelna@muzeum.tychy.pl

14 15.00

WARSZTATY

XVI Tyski Jarmark
Bożonarodzeniowy

Świąteczne warsztaty rękodzielnicze

temat: stroiki świąteczne

pl. K.K. Baczyńskiego

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

Kolejne warsztaty:
14 grudnia, godz. 16.00 i 17.00

Zapisy: Pasaż Kultury Andromeda
(13.00-18.00)

14 16.00

SPOTKANIE

XVI Tyski Jarmark
Bożonarodzeniowy

Świąteczne degustacje z Remigiuszem Rączką

pl. K.K. Baczyńskiego

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

14 18.00

KONCERT

Gościnnie
Andrzej Sikorowski

Andrzej Sikorowski. 50 lat na estradzie

Andrzej Sikorowski – wokal
gitara
Jacek Królik – gitary
Tomasz Kupiec – kontrabas
Gertruda Szymańska – instr.
perkusyjne

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hlonda 1

WIKART Małgorzata Wnuk

149 zł

Bilety: kasa Teatru Małego, ebilet.pl
kupbilecik.pl

14 18.00

KONCERT

XVI Tyski Jarmark
Bożonarodzeniowy

Swingowa kolęda z HOLEVIATERS

Anna Malacina-Karpiel – wokal
Janusz Korczyk – akordeon
Zbigniew Bałdys – gitara
Bogusław Nawara – skrzypce i wokal
Łukasz Walczak – perkusja
Bartłomiej Stuchlik – kontrabas i wokal

pl. K.K. Baczyńskiego

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

14 19.00

KONCERT

Aukso Modern

AUKSO x Waław Zimpel: Ebbing in the Tide

Waław Zimpel – klarnet
AUKSO Orkiestra Kameralna
Miasta Tychy
Marek Moś – dyrygent

Mediateka
al. marsz. J. Piłsudskiego 16

AUKSO – Orkiestra Kameralna
Miasta Tychy

50 zł, 30 zł

Bilety: ticketmaster.pl lub Mediateka
(na godzinę przed koncertem)

14 19.45

KONCERT

XVI Tyski Jarmark
Bożonarodzeniowy

koncert zespołu Małe TGD

pl. K.K. Baczyńskiego

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

14 20.00

KONCERT

Łukasz Łyczkowski & 5 Rano

Łukasz Łyczkowski – wokal
gitara
Łukasz Łabędzki – gitara
Krzysztof Fiałka – gitara bas
Arek Jurusz – klawisze
Emil Chamarczuk – perkusja

Art Music Club
ul. Oświęcimska 53

Art Music Club Tychy

70 zł, 80 zł, 100 zł

Bilety: stage24.pl lub kasa Art Music
Club

15 15.00

WARSZTATY

XVI Tyski Jarmark
Bożonarodzeniowy

Świąteczne warsztaty rękodzielnicze

temat: zimowe ozdoby

pl. K.K. Baczyńskiego

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

Kolejne warsztaty:
15 grudnia, godz. 16.00 i 17.00

Zapisy: Pasaż Kultury Andromeda
(13.00-18.00)

15 15.30

SPEKTAKL

Gościnnie
Robin Hawdon

Kolejny wieczór kawalerski

reż. Maciej Kowalewski

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hlonda 1

COPA.PL PAWEŁ KOPALA

110 zł, 140 zł

Bilety: kasa Teatru Małego

15 16.00

KONCERT

XVI Tyski Jarmark
Bożonarodzeniowy

Alicja Janosz dzieciom #IDAŚWIĘTA

Alicja Janosz – wokal
Mikołaj Lisowski – perkusja
Kamil Pełka – gitara basowa
Tomasz Jędrzejewski – pianino

pl. K.K. Baczyńskiego

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

15 17.30

KONCERT

XVI Tyski Jarmark
Bożonarodzeniowy

Redlin Kolędy świata

Sławomir Malinowski – wokal, flet, tin whistle
Łukasz Lechowski – skrzypce, mandolina
Krzysztof Droźniak – gitara
Piotrek Fucik – gitara basowa
Przemysław Sokół – perkusja

pl. K.K. Baczyńskiego

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

15 18.30

SPEKTAKL

Gościnnie
Robin Hawdon

Kolejny wieczór kawalerski

reż. Maciej Kowalewski

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hlonda 1

COPA.PL PAWEŁ KOPALA

110 zł, 140 zł

Bilety: kasa Teatru Małego

18 18.00

SPOTKANIE

Tury Kultury

Wanda Kwietniewska

Miejska Biblioteka Publiczna
w Tychach
al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

Wstęp wolny

21 9.00

WYSTAWA

Okno na kulturę

Decydujący moment

wystawa zbiorowa
Tyskiego Towarzystwa
Fotograficznego

Gemini Park Tychy
ul. Towarowa 2

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

Wystawa potrwa do 31.01.2025

30 18.00

SPEKTAKL

PREMIERA
Michele Riml

Seks dla opornych

reż. Adam Sajnuł
Teatr Mały w Tychach

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hlonda 1

Teatr Mały w Tychach

65 zł

Bilety: Kasa Teatru Małego
teatrmaly-tychy.interticket.pl

15 19.30

KONCERT

XVI Tyski Jarmark
Bożonarodzeniowy

Koncert świąteczny Gosi Andrzejewicz

Gosia Andrzejewicz – wokół
Paweł Fiszer – gitara
Artur „StOne” Kamiński
– gitara

pl. K.K. Baczyńskiego

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

18 18.00

SPOTKANIE

Jak zostać ninją?

spotkanie z Aleksandrą
Szojgą i Wojciechem
Zadarnowskim

Tyska Galeria Sportu
ul. Edukacji 7

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Prowadzenie: Kamil Hajduk

Zpisy: 515 717 430 (także SMSem)
k.hajduk@tgs.tychy.pl

21 11.00

OPROWADZANIE

Stadion Zimowy jakiego nie znacie

gość specjalny: Arkadiusz
Sobecki

zbiórka przed przed pubem
sportowym Iglo
ul. gen. Ch. de Gaulle'a 2

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Prowadzenie: Kamil Hajduk i Borys
Kymona

Zapisy: (liczba uczestników ograni-
czona): 515 717 430 (także SMSem)
k.hajduk@tgs.tychy.pl

31 18.00

SPEKTAKL

Sylwester w Teatrze
Michele Riml

Seks dla opornych

reż. Adam Sajnuł
Teatr Mały w Tychach

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hlonda 1

Teatr Mały w Tychach

150 zł (w cenie poczęstunek)

Bilety: kasa Teatru Małego
teatrmaly-tychy.interticket.pl

16 18.00

POKAZ FILMU

Andromeda – kino, jakie
znamy

Bulion i inne namiętności (2023)

reż. Tran Anh Hung

Pasaż Kultury Andromeda
pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

Zapisy: 32 780 32 03
pasazkulturyandromeda@-
teatrmaly.tychy.pl

18 18.00

POKAZ FILMU

Kino francuskie

Winter Boy (2022)

reż. Christophe Honoré

Pasaż Kultury Andromeda
pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

21 20.00

KONCERT

Monsterllica

Paweł Adamowicz – wokół
gitara
Piotr Błaszczuk – gitara
Robert Dąbrowski – gitara
basowa
Marcin Adamowicz
– perkusja

Art Music Club
ul. Oświęcimska 53

Art Music Club Tychy

50 zł, 60 zł, 70 zł

Bilety: stage24.pl lub w kasie Art
Music Club

31 22.00

SPEKTAKL

Sylwester w Teatrze
Michele Riml

Seks dla opornych

reż. Adam Sajnuł
Teatr Mały w Tychach

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hlonda 1

Teatr Mały w Tychach

220 zł (w cenie bankiet
sylwestrowy)

Bilety: kasa Teatru Małego
teatrmaly-tychy.interticket.pl

16 19.00

SPEKTAKL

Gościnnie

Dziadek do orzechów

Polski Zespół Baletowy
Królewski Balet Klasyczny

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hlonda 1

Modern Art. Marcin Rolczyński

135 zł, 155 zł

Bilety: kasa Teatru Małego
kupbilecik.pl

19 19.00

SPEKTAKL

Tyskie Inicjatywy
Kulturalne

Popioły. Milenium

reż. Misza Czorny

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hlonda 1

Misza Czorny

Wstęp wolny

Wejściówki: kasa Teatru Małego

foto: Tomasz Mateusiak

Potrzebne decyzje – nie dyskusje

WSPÓLKONGRES KULTURY 2024

Kongresy kultury są bardziej fotografiami zmian niż ich motorem. Ale potrzebujemy też fotografii. — Witold Mrozek

Kiedy chce się wskazać przemiany, jakie z kongresu na kongres zachodzą w polskim myśleniu o kulturze, jako pierwszy na myśl przychodzi krakowski Kongres Kultury z roku 2009 (zorganizowany przez Ministerstwo Kultury oraz Narodowe Centrum Kultury). Odbywał się w świeżo oddanym do użytku Auditorium Maximum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. To był ten kongres, na który nie dotarł ówczesny premier Donald Tusk i na którym sformułowano postulat przeznaczenia 1% budżetu państwa na kulturę. Ten, na którym Leszek Balcerowicz perorował o „mentalności radzieckiego działacza”, cechującej rzekomo ludzi pracujących w publicznych instytucjach kultury. Ale to także ten kongres, którego rekomendacją było powstanie narodowych instytutów branżowych, co się wydarzyło, a dzisiaj jest naszą podstawową sektorową codziennością, i codziennością centrów kompetencji w obrębie poszczególnych „kulturowych” specjalizacji – między innymi takich, jak: Instytut Teatralny, Narodowy Instytut Muzeów (do 2023 roku: Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów), Narodowy Instytut Muzyki i Tańca oraz Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki.

Na fali sprzeciwu wobec koncepcji i narracji tego spotkania powstał Ruch Obywateli Kultury – nieformalny i wolontarystyczny ruch obywatelski na rzecz zwiększenia nakładów na kulturę do co najmniej 1% budżetu państwa, zmiany zasad zarządzania i finansowania kultury oraz wspierania rozwoju kultury i kapitału społecznego, a także równego dostępu do kultury.

Energia tego drugiego działania doprowadziła do zwołanego pod hasłem „Zbierzmy się”, jesienią 2016 roku, kongresu, kiedy to „grupa obywateli i obywateli” i zespół organizacyjny działały przy Teatrze Powszechnym w Warszawie. Za finansowanie kongresu odpowiadało Miasto Warszawa. Tegoroczny wspólny Kongres Kultury był próbą połączenia tych dwóch perspektyw: oddolnej, społecznej, oraz ministerialnej. To działanie włączające przejawiało się w metodzie wyboru poruszanych tematów.

Do zbudowania programu kongresu zaproszono osoby pracujące i działające w kulturze od wielu lat, przedstawicielki bądź przedstawiciele różnych środowisk (naukowych, instytucjonalnych, społecznych czy samorządowych). W ten sposób powstała jedna trzecia programu (10 debat), był to zespół współdziałający z MKiDN. Pozostałe dwie trzecie programu (20 debat) to wynik głosowania uczestników kongresu, tematy wyłoniono spośród przeszło 250 zgłoszonych propozycji.

Wielką wartością tego wydarzenia była także debata podsumowująca, w której udział wzięli ministra kultury Hanna Wróblewska (nota bene wywodząca się z Ruchu Obywateli Kultury) oraz minister finansów Andrzej Domański. Zapowiedział on zamiar wprowadzenia postulowanego od dawna zerowego VAT-u na książki (horyzont czasowy to 2026 rok), co byłoby realnym wsparciem dla małych wydawnictw. Minister Domański obiecał też wnikliwe przyglądanie się temu, jak reforma finansowania samorządów, wchodząca w życie w 2025 roku, wpłynie na los lokalnych instytucji kultury, organizacji pozarządowych i artystów, animatorów, oraz przyjęcie wniosków MKiDN w rocznej ewaluacji działania nowego systemu. Ministra rodziny, pracy, polityki społecznej Agnieszka Dziemianowicz-Bąk zapowiedziała zmiany w ustawie o Państwowej Inspekcji Pracy, które wzmocnią PIP i pozwolą skuteczniej zwalczać nadużycia w instytucjach, obiecała także w ciągu kilku miesięcy konsultacje społeczne dotyczące aktualizacji definicji mobbingu.

Ministra edukacji Barbara Nowacka zaprosiła MKiDN do międzyresortowej współpracy i powołania zespołu eksperckiego, który wypracuje obecność edukacji kulturowej w szkołach. Istotny kierunek zmian wskazała też ministra Hanna Wróblewska, która stawia na uspołecznienie kultury – co oznacza m.in. rewizję w ustawie o organizowaniu działalności kulturalnej, w tym włączenie do obiegu prawnego społecznych instytucji kultury oraz sfinalizowanie prac nad ustawą o społecznym ubezpieczeniu artystów.

Na wspólny Kongres zarejestrowało się ponad cztery tysiące uczestników i uczestniczek z całej Polski. Wydarzenia odbywały się w Warszawie, w Pałacu Kultury i Nauki oraz Teatrze Dramatycznym. Relacje z debat plenarnych na profilach w mediach społecznościowych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Narodowego Centrum Kultury śledziło na żywo ponad dwadzieścia pięć tysięcy osób.

Wydarzenie zakończyło się w sobotnie popołudnie 9 listopada. Jednak dla nas wspólny Kongres Kultury nadal trwa. Jesteśmy w istotnym dla całego procesu momencie – analizujemy materiał zebrany we wszystkich debatach problemowych. Pracujemy nad publikacją online nagrań wszystkich debat panelowych, ich transkrypcją, ale co najważniejsze – nad rekomendacjami i wnioskami, jakie z nich płyną.

Aleksandra Matuszczyk
zespół programy wspólny Kongresu Kultury
Muzeum Miejskie w Tychach

Osiedle A, foto: Zygmunt Kubski, ok. 1958, zbiory Muzeum Miejskiego w Tychach

Na osiedlu A to było klasa!

TRZECIM OKIEM

Tymi słowami rozpoczyna się wypowiedź jednego z dawnych mieszkańców osiedla A, zamieszczona w nowo wydanej publikacji *Osiedle A, do-powiedzenia*.

Jej wydawca – Muzeum Miejskie w Tychach – na okładce umieścić postanowił przedstawioną powyżej fotografię. Zdjęcie wykonane w okolicach 1958 roku przez fotografa Zygmunta Kubskiego, podobnie jak tekst publikacji, próbuje uchwycić codzienność mieszkańców pierwszego osiedla Nowych Tychów. Dziecięce zabawy pod oknami bloków, rodzinne spacerunki pomiędzy arkadami, przestrzenny porządek i symetrię.

Taki obraz ukazany przez fotografię przywodzi na myśl szczęście, spokój i harmonię. Odświętany ubiór mieszkańców oraz obecność dzieci na ulicach sugerują, że zdjęcie wykonano w dzień wolny od pracy i nauki. Niedzielne popołudnie? Święto państwowe? Mając przed oczami tak przyjemny widok, chciałoby się móc znaleźć w tamtym miejscu i czasie. Podobne myśli nasuwają niektóre wypowiedzi umieszczone w publikacji Muzeum Miejskiego w Tychach. Gra w kapsle „nówkami”, pozyskanymi z tyskiego browaru. Wyjścia na odpust, by koniecznie zrobić sobie

zdjęcie z białym misiem. Przyjemny zapach mydła i krochmalu, unoszący się wokół osiedlowych magli.

A jednak, do obrazów tych wkrada się pewna nieufność. Patrząc na fotografię, zastanawiamy się, czy w dni robocze osiedle A wyglądać mogło równie arkadyjsko. Wczytując się głębiej w muzealną publikację, dowiadujemy się o problemach z utrzymaniem ciepła w tamtejszych budynkach. O dziecięcych zabawach z karbidem i saletrą. O bójkach pomiędzy uczniami różnych szkół. O łatce „osiedle-patologia”.

Nasuwa nam się pytanie – jak wobec tego traktować zdjęcie Zygmunta Kubskiego? Czy możliwe jest w ogóle spojrzenie poprzez nie w przeszłość? W próbie odpowiedzi na to pytanie podążać można za intuicjami przedstawionymi w muzealnej publikacji. Zgodnie z nimi wgląd w przeszłość dają nam wypowiedzi i fotografie czytane razem, zestawiane z sobą, wchodzące w dialog. Krzyżujące się perspektywy i nieraz sprzeczne oceny. Dopiero takie złożone i niejednoznaczne spojrzenie zbliżyć nas może do rzeczywistości.

Jakub Skucha
Muzeum Miejskie w Tychach

SYLWESTER W TEATRZE MAŁYM

Michele Riml

SEKS DLA OPORNYCH

reżyseria:

Adam Sajnuk

występują:

Kamilla Baar

Paweł Drzewiecki

31.12.2024

g. 18.00/22.00

Teatr Mały
w Tychach

TYCHY ✓ DOBRE MIEJSCE

TM teatr mały
tychy

